

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-913/16-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Základní škola Vápno, okres Pardubice
Sídlo	Vápno 41, 533 16 Vápno
E-mail právnické osoby	zs.vapno@seznam.cz
IČ	71007253
Identifikátor	600096491
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jana Školníková
Zřizovatel	obec Vápno
Místo inspekční činnosti	Vápno 41, 533 16 Vápno
Termín inspekční činnosti	26., 27. a 30. 9. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně naplňování školních vzdělávacích programů pro základní vzdělávání a zájmové vzdělávání.

Charakteristika

Základní škola Vápno, okres Pardubice (dále „škola“) poskytuje vzdělávání a školské služby v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení.

Ve školním roce 2016/2017 se ve dvou třídách vzdělává celkem 33 žáků 1. až 5. ročníku. Jejich počet letos výrazně vzrostl, kapacita školy je využita z 66 %. Přímo z obce Vápno, čítající přibližně 130 obyvatel, jsou pouze čtyři žáci, ostatní dojíždějí z okolí. Dopravní obslužnost je ovlivněna polohou sídla v severozápadním cípu Pardubického kraje, na hranici s krajem Královéhradeckým. Speciální vzdělávací potřeby byly diagnostikovány u jednoho žáka. Výuka je vedena podle aktualizovaného Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Základní škola Vápno - Tvořivá škola u lesa“ (dále ŠVP ZV).

Do školní družiny bylo v době inspekční činnosti přihlášeno 25 žáků, tedy maximálně možný povolený počet. Činnost probíhá podle Školního vzdělávacího programu školní družiny (dále ŠVP ŠD).

Stravování je poskytováno ve školní jídelně-výdejně, obědy pro žáky se dováží z Mateřské školy Malé Výkleky, okres Pardubice.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Škola má zpracovanou reálnou, srozumitelnou koncepci svého rozvoje, kterou postupnými kroky realizuje. Prioritním záměrem, který se zjevně daří uskutečňovat, je zvýšení počtu žáků na základě aktivní prezentace práce školy na veřejnosti. Vyhodnocování probíhá pravidelně, na jeho základě jsou přijímána dílčí opatření pro další období. Prostřednictvím vnitřních směrnic má škola nastavena účinná pravidla a mechanismy k organizování činnosti. Ředitelka školy se snaží plnit své povinnosti zodpovědně a v souladu s právními předpisy. Od poslední inspekční činnosti došlo v této oblasti k pozitivnímu posunu, zefektivnilo se zejména nastavení kontrolních aktivit. Delegování pravomocí a úkolů je vzhledem k malému počtu pedagogů omezené.

V pracovním kolektivu proběhla v uplynulém období částečná obměna, která se projevila zvýšením míry kvalifikovanosti pedagogického sboru. Ze tří vyučujících (ředitelka a dvě učitelky) není v současnosti odborně kvalifikovaná jedna, jež absolvovala vysokoškolské pedagogické studium, ale pro jiný stupeň vzdělávání. Dlouhodobě nepřítomnou vychovatelku školní družiny zastupuje nekvalifikovaná pracovnice, která má zkušenosti s vedením volnočasových aktivit. Ředitelka školy doložila úsilí zajistit vzdělávací proces odborně kvalifikovanými osobami. Nově nastoupivším kolegyním se snaží poskytovat účinnou pomoc. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je limitováno organizačními možnostmi školy, každá z vyučujících přesto absolvovala v předešlém školním roce alespoň jednu vzdělávací akci. Také vzájemné hospitace jsou uskutečňované výjimečně.

Ředitelka usiluje zejména v součinnosti se zřizovatelem o zlepšení technického stavu budovy školy, k modernizaci materiálních podmínek využívá i projektové zdroje či sponzorské dary. V posledních dvou letech bylo obměněno vybavení tříd, školní družiny i místnosti pro pedagogy, prostředí těchto prostor je nyní příjemné, estetické. Optimální však není stav toalet, který ukazuje dlouhou dobu od jejich předešlé renovace. Pro realizaci pohybových aktivit je výhodou umístění tělocvičny přímo v objektu školy. Pomůcky jsou pořizovány průběžně, podle finančních možností. Na výzdobě se svými výtvary podílejí žáci, odrážejí se v ní roční období i probíraná témata.

Bezpečnosti a ochraně zdraví žáků včetně prevence rizikového chování je věnována přiměřená pozornost. Uvedená tematika je přirozenou součástí vzdělávacího obsahu. Akcentován je zdravý způsob života, k němuž přispívá pestrý jídelníček, zajištěný pitný režim i četné pohybové aktivity provozované v rámci školní družiny převážně v přírodním

prostředí (venkovní učebna, hřiště, blízký les). Pozitivem je každoročně organizovaný zimní pobyt na horách spojený s lyžováním.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Realizovaný ŠVP ZV klade ve svém všeobecném zaměření důraz zejména na činnostní učení a komunikaci. Jeho učební plán je naplňován. Organizace výuky byla vzhledem k dojíždějícím žákům a dopravnímu spojení vhodně upravena, její začátek je posunut na 7:45 h. V jedné třídě jsou vyučováni žáci 1. a 2. ročníku, v další jsou spojeni 3., 4. a 5. ročník. Na některé předměty se toto uspořádání mění. Vyučování je doplňováno a propojováno řadou akcí (divadelní představení, exkurze, výlety apod.).

Vyučovací cíle vycházely ze ŠVP ZV, byly stanovovány s ohledem na schopnosti a znalosti žáků. V některých případech se však omezily pouze na téma dané učebnicí, což snižovalo efektivitu utváření klíčových kompetencí. Dominantní složkou byly vědomosti, k získávání dovedností nebo postojů učitelky směřovaly žáky málo. Učební pomůcky a didaktická technika byly účelně užívány hlavně při činnosti s nejmladšími žáky.

Vzhledem ke spojování výuky dvou nebo tří ročníků byla ve většině hospitovaných hodin výrazně zastoupena samostatná práce žáků kombinovaná s frontálními aktivitami. Kooperativní učení bylo zařazováno málo, vzájemnou spolupráci mezi mladšími a staršími žáky ani mezi vrstevníky vyučující téměř nevyužívaly. Zpestření výuky zejména u nejmladších žáků přinášely prvky činnostního učení a problémové úlohy, rozvíjející logické myšlení a uvažování v souvislostech. Aktivizující pro ně bylo také propojení probíraných témat s reálnými situacemi každodenního života. Ředitelka plně využívala diferencované zadávání úkolů pro žáky, kteří dokončili práci dříve než ostatní.

V některých hodinách byl přínos výuky nižší. Z hlediska organizace bylo nevhodné, když žáci všech ročníků přítomných ve třídě měli souběžně zadanou samostatnou práci, nebyl tak efektivně využit čas pro vzájemnou interakci vyučující se žáky. Dominantní role učitelek občas vedla k pasivitě žáků, neumožňovala rozvíjet kritické myšlení. Ve vlastivědě bylo žákům předkládáno velké množství pojmů, přičemž nebyl prostor pro jejich vysvětlení ani pro ověření praktických znalostí daných témat. V anglickém jazyce zvolené formy a metody práce dostatečně nepodporovaly zaměření tohoto předmětu jako komunikačního prostředku.

Žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami pomáhala asistentka pedagoga především s porozuměním zadaným úkolům, průběžně kontrolovala správnost výsledků jeho práce a podporovala udržování pozornosti. V případě potřeby také pomáhala jedinému žákovi třetího ročníku.

Ve výuce panovala vlídná pracovní atmosféra, vyučující poskytovaly žákům pomoc, zpětná vazba však nebyla vždy úplně funkční. Průběžné ústní pochvaly povzbuzovaly zejména žáky nejnižších ročníků k dalším výkonům. Zhodnocení vyučovacích hodin v závěru bylo zařazováno v menší míře a bylo pouze vyjádřením učitelek. Sebehodnocení se okrajově objevilo pouze ve výuce nejmladších žáků.

Činnost školní družiny je přizpůsobena organizaci vyučování v základní škole, žáci mají možnost ji navštěvovat při volných hodinách v dopoledním čase. Vzdělávací i odpočinkové aktivity jsou v rámci spíše nahodilého plánování zařazovány v přiměřeném poměru. Pestrá nabídka různě zaměřených kroužků, vedených zejména učitelkami, umožňuje žákům v době pobytu ve školní družině naplňovat své zájmy a nadání. Vstřícný přístup vychovatelky pozitivně rozvíjí prosociální vztahy, při činnosti účelně vytváří situace vedoucí žáky

k posílení jejich pozitivního sebepojetí a sebevědomí (možnost určit si pravidla pro hru a následně dohlížet na jejich dodržování).

Hodnocení výsledků vzdělávání

V průběhu výuky bylo zřetelné především naplňování kompetence k učení, méně již komunikativní či k řešení problémů. Sociální kompetence jsou rozvíjeny napříč vzdělávacím procesem, vedle samostatnosti a zodpovědnosti vedou učitelky žáky k toleranci, vzájemné pomoci a sociálnímu cítění. Občanské a pracovní kompetence jsou rozvíjeny společně s přírodovědnou gramotností, žáci se aktivně zapojují do různých ekologických programů (Recyklohraní apod.), třídí odpad, sbírají starý papír. K obohacení vzdělávací nabídky a naplňování záměrů škola využívá kontakty s různými subjekty (Městská policie Přelouč, keramická dílna v Chýšti apod.).

Úroveň výsledků vzdělávání žáků učitelky průběžně ověřují nejčastěji písemným či ústním zkoušením, k jejichž hodnocení užívají klasifikační stupně. Kromě toho si zaznamenávají některé údaje ze svého pedagogického pozorování (aktivita, plnění úkolů atd.). Získané poznatky slouží však jen v malé míře k plánování individuálně zaměřené vzdělávací nabídky a pedagogické podpory. Znamky jsou rodičům sdělovány pravidelně prostřednictvím žákovských knížek. Další informace o prospěchu a chování jim vyučující předávají při osobních setkáních ve škole.

Ve vztahu k zákonným zástupcům škola vstřícně reaguje na většinu jejich podnětů, uplatňuje partnerský přístup, založený na oboustranné důvěře, pravidelném kontaktu a vzájemné informovanosti. V průběhu roku je využívána příležitost pro spolupráci pedagogů a rodičů, kteří jsou zváni ke spoluúčasti na různých aktivitách. Výsledky své práce škola aktivně prezentuje na veřejnosti prostřednictvím pořádaných společenských akcí, které obohacují kulturní život nejen ve Vápně, ale i v mnoha okolních obcích, a přispívají tak k vytváření pocitu sounáležitosti žáků se školou a místem, kde žijí.

Škola sleduje úspěšnost žáků ve vzdělávání také na úrovni tříd, v rámci jednání pedagogické rady pravidelně čtvrtletně probíhá vyhodnocení skupinových výsledků. Analýza celkového prospěchu v posledním klasifikačním období ukázala, že více než 90 % žáků prospělo s vyznamenáním.

K žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami přistupovaly učitelky vstřícně, ve výuce postupuje podle individuálního vzdělávacího plánu, který pro něho byl vypracován ve spolupráci se SPC Svítání. Přínosem je pro něj pomoc asistentky pedagoga. Vedle přizpůsobení metod práce dochází u žáka též k zohlednění při hodnocení. Individuální přístup uplatňují učitelky v průběhu školního roku i u žáků s rizikem školní neúspěšnosti, učivo se jim snaží znovu vysvětlit, řešení hledají spolu s rodiči. Při identifikaci speciálních vzdělávacích potřeb žáků spolupracují se školskými poradenskými zařízeními, doporučení vzešlá z psychologických a speciálně pedagogických vyšetření jsou respektována.

Závěry

Hodnocení vývoje

- od poslední inspekční činnosti došlo k částečné obměně pracovního kolektivu, jež se projevila dílčím zvýšením míry kvalifikovanosti pedagogického sboru;

- dále bylo modernizováno vybavení učeben, školní družiny a místnosti pro pedagogy, čímž došlo ke zlepšení materiálních podmínek školy;
- byla přijata opatření ke zlepšení účinnosti kontrolního systému, odstraněny podstatné nedostatky ve vedení dokumentace, v řízení školy tak byl zaznamenán pozitivní posun.

Silné stránky

- škola aktivně prezentuje výsledky své práce na veřejnosti, a to včetně okolních obcí, s nimiž ředitelka školy navázala účelnou spolupráci;
- škola je otevřená kontaktům s různými partnery, jež přispívají k obohacení vzdělávací nabídky;
- školní družina svoji činnost propojuje s aktivitami základní školy, využívá metod a forem práce podporujících sebepojetí a sebevědomí žáků s důrazem na vzájemný respekt a spolupráci.

Slabé stránky

- žáci byli při vyučování v minimální míře vedeni k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení;
- metody a formy výuky anglického jazyka nepodporovaly rozvoj cizojazyčných komunikativních dovedností žáků;
- dočasné zajištění vzdělávacího procesu a činnosti školní družiny pracovníci bez odborné kvalifikace.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- rozvíjet kontrolní a hodnotící systémy ve škole;
- zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků na jazykové vzdělávání a problematiku hodnocení ve výuce;
- věnovat pozornost úpravě prostředí sociálních zařízení.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina ze dne 17. 10. 2002
2. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení v síti škol a školských zařízení, čj. 16 615/04-21, ze dne 30. 4. 2004
3. Rozhodnutí MŠMT o změně údajů vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 3 362/2007-21, ze dne 16. 3. 2007
4. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje o změně údajů vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. SpKrÚ 51659/2010 OŠKT, ze dne 21. 7. 2010
5. Jmenování do funkce ředitelky školy ze dne 17. 10. 2002
6. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Základní škola Vápno - Tvořivá škola u lesa“ aktualizovaný Dodatkem č. 3 ke dni 1. 9. 2016

7. Školní vzdělávací program školní družiny ze dne 20. 6. 2014
8. Školní matrika (třídní výkazy a katalogové listy) - školní rok 2016/2017
9. Příjímáací řízení pro školní rok 2016/2017
10. Školní řád platný od 1. 9. 2016
11. Vnitřní řád školní družiny platný od 26. 8. 2016
12. Rozvrhy hodin tříd a učitelů - školní rok 2016/2017
13. Třídní knihy - školní roky 2015/2016 a 2016/2017
14. Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny a zápisní lístky – školní rok 2016/2017
15. Minimální preventivní program – školní rok 2016/2017
16. Dokumentace žáka se speciálními vzdělávacími potřebami – školní rok 2016/2017
17. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní roky 2015/2016, 2016/2017
18. Výroční zpráva o činnosti školy - školní rok 2014/2015
19. Personální dokumentace pedagogických pracovníků - školní rok 2015/2016

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

Mgr. Martin Valášek, školní inspektor

Mgr. Martin Valášek v. r.

Bc. Daniela Růžová, kontrolní pracovnice

Bc. Daniela Růžová v. r.

V Pardubicích 24. 10. 2016

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Jana Školníková, ředitelka školy

Mgr. Jana Školníková v. r.

Ve Vápně 4. 11. 2016